

Auschwitz survivors. Clinical – psychiatric studies*Wydawnictwo Przegląd Lekarski 2013, s. 374, ilustr., ISBN 978- 83-918170-0-1***Medicine behind the barbed wire of the German concentration camp***Wydawnictwo Przegląd Lekarski 2013, s. 67, ilustr., ISBN 978-83-918170-5-6*

Obie pozycje łączy tematyka hitlerowskich obozów koncentracyjnych, w której opracowaniu ma wielkie zasługi krakowska medycyna, wybitni uczeni, Towarzystwo Lekarskie i Przegląd Lekarski. Wydawcą obu książek jest Zdzisław Jan Ryn we współpracy z Władysławem Sułowiczem.

Pierwsze dzieło w swym drugim wydaniu dotyczy tych, co przeżyli obóz Auschwitz i przedstawia wynik badań kliniczno-psychiatrycznych. Autorami 21 prac jest 16 znanych krakowskich naukowców, informacje o nich znajdują się na początku książki. Następują przedmowy do obu wydań pióra Igora Gościńskiego i wprowadzenie Józefa Bogusza. Tłumaczenie jest dziełem Elżbiety Jarosz, Piotra Mizi i Teresy Bałuk-Ulewiczowej, która przygotowała angielskie wydanie wraz z Katharine Craddy. Dzieło składa się z sześciu rozdziałów, aneksu, indeksów/geograficznego i osobowego/ i zbioru ilustracji.

Pierwszy rozdział to artykuł o reakcjach psychologicznych na stres obozowy, o zmianach poobozowych osobowościowych, socjopsychologicznych i o postępującej astenii. Artykuły rozdziału drugiego traktują o „rampie” i psychopatologii decyzji, o „rytmie śmierci” w obozie, psychopatologii władzy, o psychomedycznych eksperymentach i samobójstwach w obozach hitlerowskich. Artykuły rozdziału trzeciego omawiają syndrom KZ, wyniki badań psychiatrycznych i elektroencefalograficznych oraz napadową hypermnezję u więźniów po 30 latach od uwolnienia. Artykuły czwartego rozdziału przedstawiają wyniki psychiatrycznych badań urodzonych w obozie lub więzionych dzieci, potomków byłych więźniów, psychiatryczne następstwa w drugim pokoleniu więźniów i kliniczne studium trojga bliźniąt z koncentracyjnego obozu. Rozdział piąty zawiera prace o psychiatryczno-psychologicznej analizie uciekinierów z obozu i obozie koncentracyjnym jako eksperymencie psychiatrycznym. Ostatni szósty rozdział opisuje osoby, które przeżyły i ich poobozową sytuację oraz leczenie poobozowej astenii. W aneksie znajduje się wybór najważniejszego polskiego piśmiennictwa o syndromie KZ. Do tej książki dołączony jest załącznik z angielską informacją redakcji Przeglądu Lekarskiego o zeszytach Auschwitz.

Wszystkie artykuły są tłumaczeniami prac publikowanych w Przeglądzie Lekarskim – Auschwitz. Posiadają cenne piśmiennictwo, liczne tabele /21/, zdjęcia /24 – głównie publikacji/, nieliczne rysunki. Na wielkie uznanie zasługuje strona edytorska, w tym wielobarwna twarda okładka z informacjami na swym tyle o wydawcy – Zdzisławie Janie Rynie i o Przeglądzie Lekarskim – Auschwitz.

Druga pozycja dotyczy medycyny za kolczastymi drutami niemieckiego obozu koncentracyjnego. Książkę otwiera wprowadzenie pióra rektora UJ, Wojciecha Nowaka. Igor Gościński przypomina losy Przeglądu Lekarskiego Auschwitz, osoby i zasługi Józefa Bogusza, Antoniego Kępińskiego, Stanisława Kłodzińskiego i Jana Masłowskiego. Natomiast Aleksander Skotnicki

opisuje działalność niemieckich lekarzy nazistów jako hańbę medycyny XX wieku, zaś Zdzisław Jan Ryn działalność lekarzy-więźniów Auschwitz-Birkenau. Książkę kończy artykuł Jacka Lachendro o pomocy udzielonej po wyzwoleniu tym, którzy przeżyli Auschwitz. W książce znajdują się liczne fotografie /43/. Strona edytorska świetna, wielobarwna półtwarda okładka z wyimkami artykułów.

Chociaż obie pozycje są przeznaczone dla czytelników kręgu języka niemieckiego i angielskiego, również polska społeczność, m.in. medyczna, może lekturą wzbogacić swą wiedzę o niemieckich obozach koncentracyjnych, która maleje z upływem czasu oraz i z wymieraniem zaocznych świadków i ofiar hitlerowskiej medycyny śmierci.

prof. Henryk Gaertner – Kraków